

OGNIWO 1:

PROFESJA KSIĘGOWA – CO KRYJE SIĘ ZA LICZBAMI

październik 2015 r.

International
Federation
of Accountants®

„Moment, w którym potrzeba strategicznego myślenia, styka się z profesją księgową, jest ogniwem, dzięki któremu dobry proces decyzyjny wzmacnia organizację i służy rozwojowi gospodarki w interesie publicznym.”

- Fayez Choudhury, Dyrektor Naczelny IFAC

International
Federation
of Accountants®

W 2015 r. IFAC zleciła firmie CEBR przeprowadzającej badania ekonomiczno-biznesowe analizę naszych danych członkowskich od 2009 do 2013 roku.

Ogniwo 1: Profesja księgową – co kryje się za liczbami jest pierwszym z dwóch raportów poświęconym wynikom analizy CEBR i przedstawiającym znaczenie profesji księgowej dla globalnej gospodarki oraz jej wkład w działalność na rzecz społeczeństwa.

Niniejszy dokument „Ogniwo 1: Profesja księgową - co kryje się za liczbami”, opublikowany w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) w październiku 2015 r., został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w listopadzie 2017 r. i jest powielany za zgodą IFAC. Zatwierdzonym tekstem dokumentu „Ogniwo 1: Profesja księgową - co kryje się za liczbami” jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za poprawność i kompletność tłumaczenia ani za działania na jego skutek.

Tekst dokumentu „Ogniwo 1: Profesja księgową - co kryje się za liczbami” w języku angielskim © 2015 International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu „Ogniwo 1: Profesja księgową - co kryje się za liczbami” w języku polskim © 2017 International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: „Nexus 1: The Accountancy Profession, Behind the Numbers”, October 2015.

Projekty do dyskusji, materiały do konsultacji i inne publikacje IFAC zostały wydane przez IFAC i IFAC posiada do nich prawa autorskie.

IFAC nie ponosi odpowiedzialności za straty poniesione przez jakąkolwiek osobę, która podejmie działania lub powstrzyma się od działań na podstawie materiałów zawartych w niniejszej publikacji, niezależnie od tego, czy straty te zostały poniesione na skutek zaniedbania, czy z innych przyczyn.

Logo IFAC, „International Federation of Accountants” oraz „IFAC” to znaki handlowe i znaki usługowe IFAC.

Copyright © październik 2015 r., International Federation of Accountants (IFAC). Wszelkie prawa zastrzeżone.

Odtwarzanie, zapisywanie, transmitowanie lub wykorzystywanie niniejszego dokumentu w inny podobny sposób wymaga uzyskania pisemnej zgody od IFAC, z wyjątkiem przypadków dozwolonych przepisami prawa. Kontakt: permissions@ifac.org.

ISBN: 978-1-60815-254-4

OGNIWO 1: PROFESJA KSIĘGOWA – CO KRYJE SIĘ ZA LICZBAMI

Moment, w którym potrzeba strategicznego myślenia styka się z profesją księgową, jest ogniwem, dzięki któremu dobry proces decyzyjny wzmacnia organizację i służy rozwojowi gospodarki w interesie publicznym.

Na początku tego roku IFAC ogłosiła, że liczba zawodowych księgowych, reprezentowanych przez naszych ponad 175 organizacji członkowskich w ponad 130 krajach i jurysdykcjach, osiągnęła 2,84 mln. Publikacja **Ogniwo 1: Profesja księgowa – co kryje się za liczbami** zawiera informacje i analizy stojące za tą liczbą.

Ogólna sytuacja, jeżeli chodzi o wypełnienie znaczącego światowego zapotrzebowania na dyplomowanych księgowych, jest bardzo zachęcająca. Rozwój tej grupy zawodowej wskazuje na jej prężność zarówno w dobrych, jak i w złych czasach – i jest wyraźnym komunikatem dla młodych ludzi zastanawiających się nad ścieżką kariery.

Godni zaufania, wiarygodni i kompetentni dyplomowani księgowi są integratorami wartości, służą strategiczną poradą i pomagają zrozumieć zmieniające się środowisko regulacyjne, niezależnie od warunków ekonomicznych.

Raport podkreśla znaczenie dyplomowanych księgowych dla gospodarek rozwijających się i porównuje wzrost tej grupy zawodowej z ogólnym wzrostem zatrudnienia w regionach. Wskazuje też, jak głęboko zawód księgowego jest wbudowany w społeczeństwo: firmy księgowe, biznes i przemysł, sektor publiczny i środowiska naukowe. Ogólny obraz pokazuje, że ta grupa zawodowa stale rośnie i wnosi istotny wkład we wszystkie warstwy społeczeństwa.

Jest wiele powodów, dla których ludzie dołączają do organizacji zawodowych księgowych (PAO) i wiele powodów, dla których organizacje te starają się o członkostwo w IFAC.

Niniejszy raport przedstawia zarówno organiczny wzrost organizacji członkowskich, jak i przyjmowanie kolejnych organizacji księgowych na członków IFAC po spełnieniu przez nie naszych surowych kryteriów oceny. Centralne znaczenie dla zawodu księgowego na świecie mają wysokiej jakości międzynarodowe standardy, takie jak **Kodeks etyki zawodowych księgowych** czy **SMO – Statements of Membership Obligations**, których przestrzegają organizacje członkowskie IFAC i które stawiają interes publiczny w sercu wszystkiego, co osiągają dyplomowani księgowi.

IFAC jest dumna z tego, że jest globalną organizacją dla profesji księgowej i przez nasze organizacje członkowskie może wspierać miliony dyplomowanych księgowych, którzy codziennie idą do pracy i podejmują decyzje w interesie publicznym.

Fayez Choudhury
Dyrektor Naczelny IFAC

KLUCZOWE SPOSTRZEŻENIA

1

Organizacje zawodowe księgowych (PAO) należące do IFAC rosną w sposób organiczny

Liczba dyplomowanych księgowych będących członkami PAO IFAC wzrosła o 16%, z 2,4 mln do 2,8 mln. Około dwóch trzecich stanowił organiczny wzrost, zaś jedna trzecia była wynikiem przyłączenia się do IFAC nowych organizacji zawodowych.

2

Europa pozostaje największym regionem. Natomiast Afryka i Bliski Wschód odnotowały najwyższy wzrost

W Europie liczba członków organizacji PAO IFAC była w tym okresie najwyższa. W Afryce i na Bliskim Wschodzie była ona najniższa, ale odnotowano tam najwyższy wzrost w okresie: o 25%.

3

Organizacje zawodowe PAO IFAC odnotowały wzrost wyższy niż ogólny wzrost zatrudnienia

Wzrost liczby członków organizacji PAO IFAC, odzwierciedlający wzrost liczby osób wybierających zawód księgowego, znacznie przewyższa ogólny wzrost zatrudnienia we wszystkich regionach poza jednym. W krajach rozwiniętych organizacje zawodowe PAO IFAC powiększyły się o 20%, pomimo wolniejszego wzrostu ogólnego zatrudnienia. W najmniej rozwiniętych krajach i dużych szybko rosnących gospodarkach z grupy MINT, organizacje PAO powiększyły się odpowiednio o 17% i 18%.

4

Istnieją ogromne możliwości dla księgowych na świecie

Na podstawie statystyk krajowych Cebr szacuje, że członkowie PAO stanowią tylko jedną trzecią osób pracujących w dziedzinach powiązanych z księgowością na całym świecie.

5

Księgowi są wtopieni w społeczeństwo

Większość członków PAO IFAC to księgowi, którzy pracują w biznesie i przemyśle, w sektorze publicznym i instytucjach naukowych. Niewiele ponad 45% pracuje w firmach księgowych.

PROBLEMY I MOŻLIWOŚCI

Niniejsza analiza statystyk członków organizacji zawodowych PAO IFAC wyodrębniła szereg trendów, możliwości i problemów stojących przed tą grupą zawodową na świecie:

Utrzymywanie i zwiększanie wartości tej grupy zawodowej

W wielu krajach i jurysdykcjach można nazywać osoby bez żadnego formalnego szkolenia czy kwalifikacji zawodowych księgowymi i, jak pokazuje Kluczowe spostrzeżenie nr 4, na świecie istnieje znaczna liczba takich osób pracujących w zawodzie księgowego lub w zawodach równorzędnych. Jak ogarnąć i uprofesjonalnić te ogromne zasoby talentów, aby zapewnić świadczenie specjalistycznych usług księgowych zgodnych z rygorystycznymi globalnymi standardami? Co jeszcze można zrobić w celu promowania cech wyróżniających dyplomowanego księgowego?

Pokreślenie wartości księgowych dla społeczeństwa

Członkowie PAO IFAC są obecni wszędzie. Pracują w sektorze publicznym, w biznesie i przemyśle oraz w ośrodkach akademickich, a także w firmach księgowych. Ci księgowi wnoszą dodatkową wartość do organizacji i społeczności i przyczyniają się do globalnej stabilności gospodarczej. Jak podkreślić rolę dyplomowanych księgowych jako strategicznych doradców biznesowych – integratorów wartości – którzy przyczyniają się do poprawy wyników działalności i zapewniają spełnianie wymogów nadzoru i wymogów sprawozdawczych, w interesie publicznym?

Starania o pozyskiwanie najzdolniejszych osób dla profesji księgowej

Wzrost liczby członków organizacji PAO IFAC jest wyższy niż wzrost ogólnego zatrudnienia w niemal wszystkich regionach świata. Co jeszcze mogą zrobić dyplomowani księgowi, aby pokazać prężność naszego zawodu? Jakie nowe metody należałoby zastosować w staraniach o najlepsze i najzdolniejsze osoby szukające pracy, która jest znacząca, inspirująca i ma wpływ na otaczający ich świat?

ORGANIZACJE CZŁONKOWSKIE IFAC ROSNĄ W SPOSÓB ORGANICZNY

IFAC powiększa się na dwa sposoby: albo przez organiczny wzrost jej organizacji członkowskich, albo poprzez przyjmowanie do globalnej federacji nowych organizacji zawodowych PAO, które przeszły surowe procedury wstępne.

W latach 2009 – 2013 organizacje członkowskie IFAC stale się powiększały.

Liczba dyplomowanych księgowych będących członkami PAO IFAC wzrosła z

2.4 MLN do 2.8 MLN,
czyli o 16%

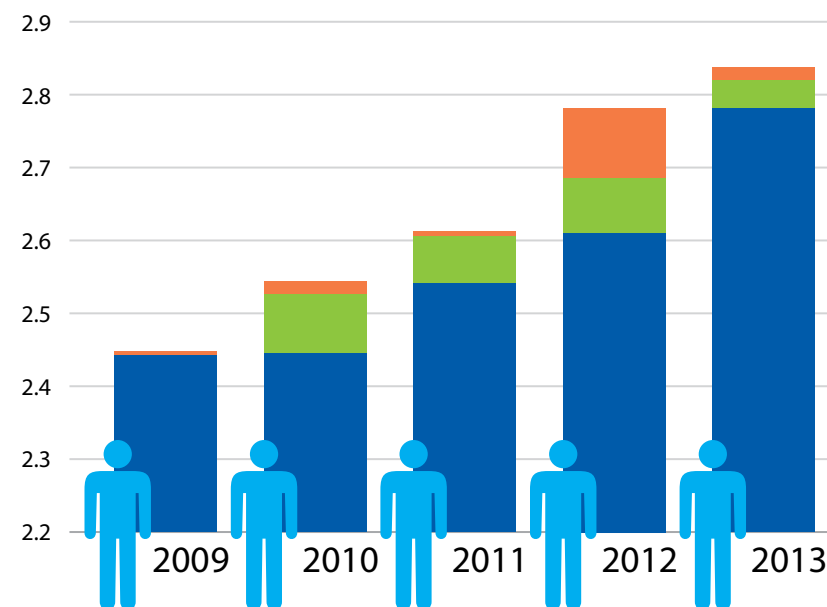
W sumie ponad dwie trzecie tego wzrostu stanowił wzrost organiczny, a jedna trzecia była skutkiem przyjmowania do IFAC nowych organizacji. Jedynym wyjątkiem był rok 2012, kiedy dwie duże organizacje PAO zostały członkami IFAC.

2/3 organiczny wzrost

WZROST LICZBY CZŁONKÓW PAO IFAC WEDŁUG RODZAJÓW WZROSTU

w mln

■ Obecnie ■ Organiczny wzrost ■ Nowe organizacje PAO

ORGANIZACJE NALEŻĄCE DO IFAC ROSŁY SZYBCIEJ W AFRYCE I NA BLISKIM WSCHODZIE

Najwięcej członków organizacji PAO IFAC znajduje się w Europie¹ — prawie **milion**. W analizowanym okresie w regionie tym nastąpił także duży wzrost: liczba członków naszych europejskich organizacji wzrosła z **834.000 do 981.000**. Od 2009 r. wiele nowych organizacji z Europy przyłączyło się do IFAC.

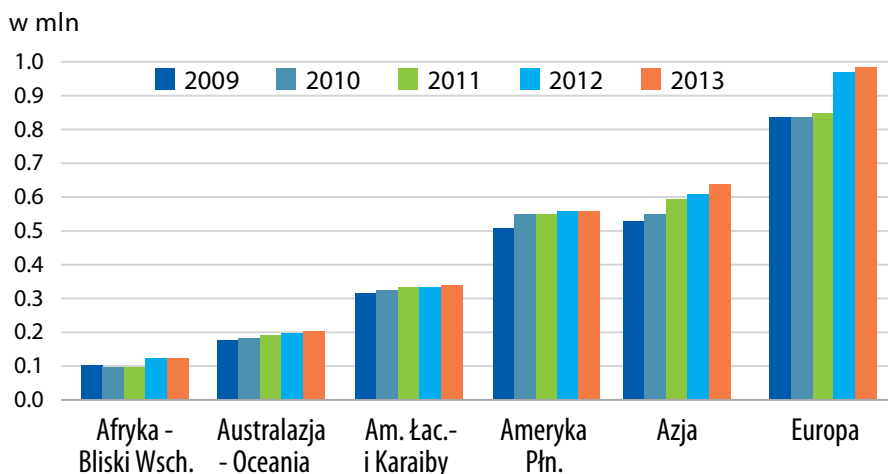

NAJMNIEJSZY REGION JEST AFRYKA I BLISKI WSCHÓD
ZE 126.000 CZŁONKÓW PAO IFAC.

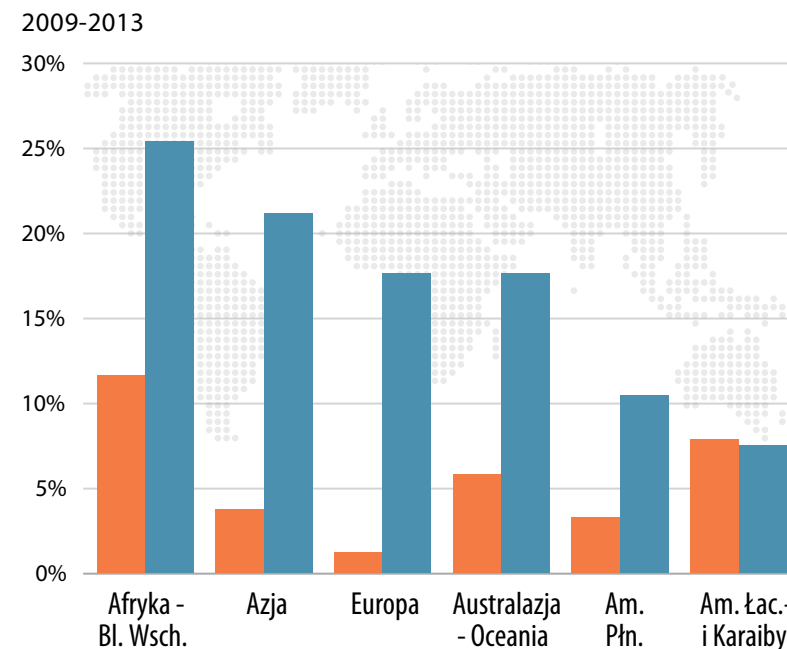
ALE REGION TEN ODNOTOWAŁ
NAJWIĘKSZY WZROST LICZBY CZŁONKÓW
ORGANIZACJI PAO IFAC W ANALIZOWANYM OKRESIE, O **25%**

Około jednej czwartej członków organizacji PAO IFAC znajduje się w Azji, przy czym większość z nich pracuje w Indiach i Chinach.

LICZBA CZŁONKÓW ORGANIZACJI PAO IFAC

WZROST LICZBY CZŁONKÓW PAO IFAC W STOSUNKU DO OGÓLNEGO WZROSTU ZATRUDNIENIA W POSZCZEGÓLNYCH REGIONACH

■ Ogólne zatrudnienie ■ Liczba członków PAO IFAC

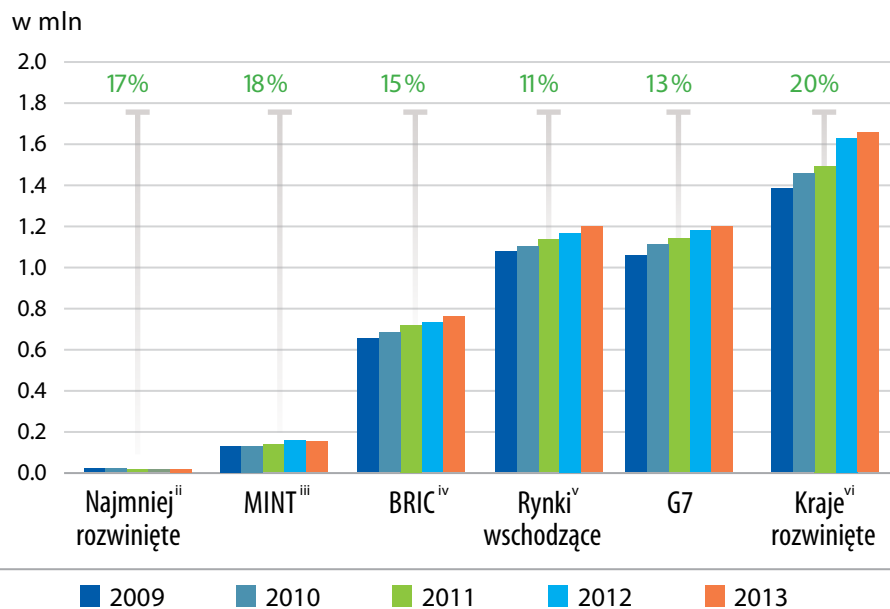
Wzrost członkostwa PAO IFAC był znacznie wyższy niż ogólny wzrost zatrudnienia na świecie, z wyjątkiem Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Było to częściowo skutkiem szybkiego wzrostu ogólnego zatrudnienia w Ameryce Łacińskiej—drugiego w kolejności w regionach.

LICZBA CZŁONKÓW ZNACZNIE WZROSŁA W GOSPODARKACH NAJMNIJ ROZWIINIĘTYCH I PAŃSTWACH MINT

Kluczowym elementem misji publicznej IFAC jest wspieranie rozwoju zdolności PAO w krajach rozwijających się. Są to działania kluczowe dla stabilizacji i długoterminowego wzmocnienia gospodarek, które doświadczyły istotnej dezorganizacji, a często także destabilizacji społecznej i ubóstwa.

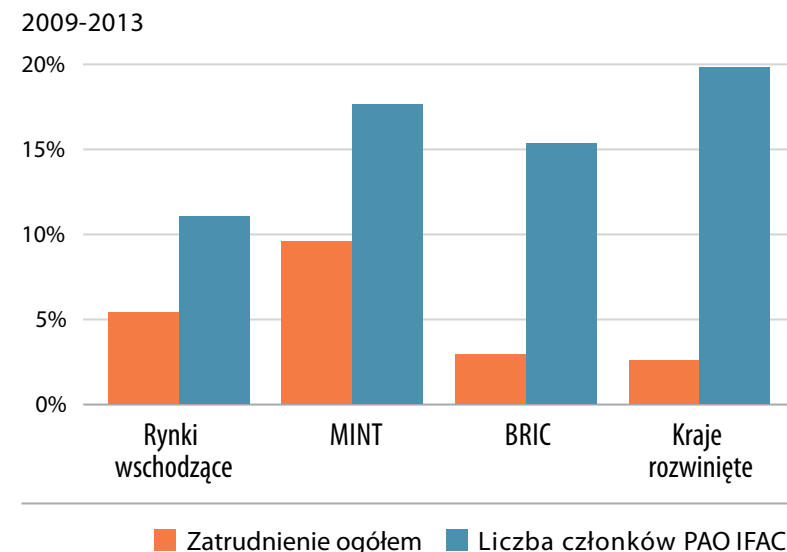

CZŁONKOWIE ORGANIZACJI PAO IFAC I OGÓLNY WZROST W OKRESIE W GRUPACH PAŃSTW

IFAC współpracuje z naszymi międzynarodowymi partnerami i członkami MOSAIC^{vii} wspierając rozwój PAO w krajach, które mogą wiele zyskać na stworzeniu silnej krajowej profesji księgowej.

WZROST LICZBY CZŁONKÓW PAO IFAC W STOSUNKU DO OGÓLNEGO WZROSTU ZATRUDNIENIA WG GRUP PAŃSTW

Te szeroko zakrojone i ważne międzynarodowe działania zaczynają przynosić owoce. Z niskiego poziomu liczba członków PAO IFAC w krajach najmniej rozwiniętych i dużych, szybko rozwijających się krajach MINT (Meksyk, Indonezja, Nigeria i Turcja) wzrosła odpowiednio o 17% i 18%.

WZROST W KRAJACH NAJMNIJ ROZWIINIĘTYCH o 17%

WZROST W KRAJACH MINT o 18%

WZROST W KRAJACH ROZWIINIĘTYCH o 20%

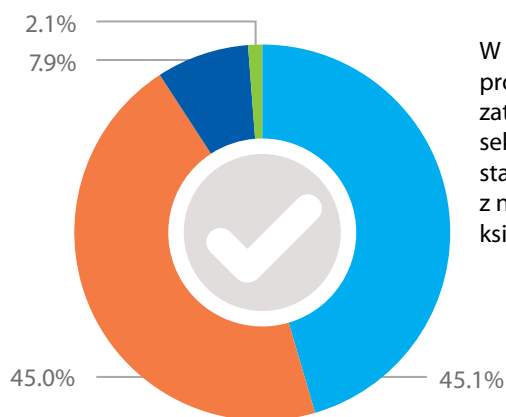
Liczba dyplomowanych księgowych w krajach rozwiniętych wzrosła o 20%, mimo niższego wzrostu ogólnego zatrudnienia. Kraje BRIC z podobnym ogólnym wzrostem zatrudnienia odnotowały niższy wzrost liczby członków organizacji PAO IFAC niż kraje rozwinięte.

KSIĘGOWI SĄ OBECNI WE WSZYSTKICH GRUPACH SPOŁECZNYCH W CAŁEJ GOSPODARCE ŚWIATOWEJ

Największa grupa księgowych — ok. 1,4 mln — pracuje poza firmami księgowymi. Pomagają oni organizacjom w usprawnianiu ładu korporacyjnego, często kierują implementacją zrównoważonego rozwoju i zintegrowanego myślenia i pomagają w tworzeniu bardziej efektywnego i przejrzystego sektora publicznego. Pracują też w ośrodkach naukowych, pomagając edukować następcę pokolenie liderów i przeprowadzając cenne badania naukowe.

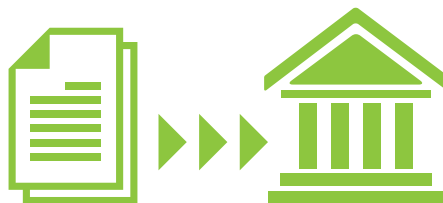
LICZBA CZŁONKÓW PAO IFAC W PODZIALE NA SEKTORY W 2013 R.

W okresie objętym analizą udział procentowy członków PAO IFAC zatrudnionych w poszczególnych sektorach pozostawał zasadniczo stabilny, przy czym nieco ponad 55% z nich pracowało poza firmami księgowymi.

■ Firmy księgowe ■ Biznes i przemysł ■ Sektor publiczny ■ Nauka/edukacja

Księgowi jako doradcy biznesowi mają ogromny wkład w rozwój ładu korporacyjnego i sprawozdawczości przedsiębiorstw. Zarówno tam, gdzie organizacje realizują duże projekty, jak i zrównoważone zarządzanie sześcioma formami kapitału, dyplomowani księgowi odgrywają kluczową rolę w realizacji pozytywnych, przejrzystych i sprawdzalnych wyników.

GLOBALNA RODZINA KSIĘGOWYCH I MOŻLIWOŚCI ZWIĘKSZENIA PROFESJONALIZMU

Na podstawie opisów stanowisk i danych opracowanych przez rządy i jurysdykcje na całym świecie Cebr zidentyfikował znaczną liczbę osób pracujących w globalnej rodzinie księgowych. Cebr szacuje, że członkowie PAO IFAC stanowią jedną trzecią tej globalnej rodziny. Pozostałe dwie trzecie to na przykład ludzie, którzy nazywają siebie

księgowymi, ale jurysdykcja, w której funkcjonują może nie wymagać szkolenia zawodowego i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także ludzie, którzy określają się mianem pracowników pomocniczych w księgowości.

CENTRUM
EDUKACJI
PIBR

ⁱ Definicja Europy obejmuje Europę Wschodnią, Turcję, Rosję i Ukrainę.

ⁱⁱ Najmniej rozwinięte (definicja ONZ): 48 krajów, w tym większość Afryki Subsaharyjskiej, najuboższe części Azji, Amerykę Środkową.

ⁱⁱⁱ MINT: Meksyk, Indonezja, Nigeria, Turcja

^{iv} BRIC: Brazylia, Rosja, Indie, Chiny

^v Rynki wschodzące (definicja MFW): 154 kraje, w tym znaczna część Afryki, Ameryki Południowej, Azji i części Europy Wschodniej.

^{vi} Kraje rozwinięte (definicja MFW): 35 krajów, w tym większość Europy Zachodniej, Ameryka Północna, Australazja, części Azji.

^{vii} MOSAIC: Memorandum of Understanding to Strengthen Accountancy and Improve Collaboration (www.ifac.org/mosaic).